

**ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ФІТОТЕРАПІЇ**

**СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ
ІНСТИТУТ ЗБЕРЕЖЕННЯ БІОРІЗНОМАНІТТЯ В НІТРІ**

УПРАВЛІННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА

САНАТОРІЙ «КВІТКА ПОЛОНИНИ»

ФІТОАПТЕРАПІЯ: ЗДОБУТКИ І ПЕРСПЕКТИВИ

**До 20-річчя
НДІ фітотерапії УжНУ**

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

(20-21 КВІТНЯ 2012)

УЖГОРОД

лікувати хворих з патологією молочної залози, знижуючи, таким чином, у них ризик розвитку онкологічних захворювань, та впливає на підвищення індексу репродуктивного здоров'я.

Це дослідження ще раз підтверджує, що наше завдання – розвивати фітотерапію як перспективний напрям медицини. Розвиток фітотерапії в першу чергу має базуватися на наукових дослідженнях, цей напрям не можна вважати прерогативою лише фітотерапевтів, а рослинні препарати мають бути в арсеналах лікарів усіх спеціальностей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белоусова В.А. Патология молочной железы.-М.: Медицина. - 2010. - 146с.
2. Крайнер В. Эндокринопатология: Пер с англ.-М. - 2009. - 198с.
3. Руководство по гинекологии /Под ред.К.Н.Жмакина. - М.МЕДГИЗ. - 2006. - Т.3. - 342с.
4. Fauber S. Pathology of mammary glands. //Gin. - 2009. - Vol 23. - N1. - P 302-308.

SUMMARY

NEW TENDENTIONS OF TREATMENT OF MASTOPATHY

Krokhmal I., Terekhova N.

Evidence of benefits of treatment of mastopathy with herbal medicine «Vitokan» was done on the background of clinical, laboratory and instrumental investigation of 65 patients with different types of this pathology.

ЕПІДЕМІОЛОГІЯ ПОШИРЕНОСТІ ЗАХВОРЮВАНЬ ЩИТОПОДІБНОЇ ЗАЛОЗИ У КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Леміш Н.Ю., Міцола Р.М., Крафчик О.М.

Ужгородський національний університет, ОКЛ ім. А.Новака, Ужгород, Україна

Вступ. Проблеми йодної недостатності у доквілі та її медико-соціальні наслідки для жителів Карпатського регіону завжди були і є актуальними, що зумовлено тим, що основна кількість йоду у процесі еволюції була змита з їх поверхні у Світовий океан. Цьому питанню присвячено багато робіт [1-5]. Відомо, що недостатність надходження йоду у організм призводить до розгортання ланцюжка пристосувальних процесів, здатних підтримувати нормальний синтез тиреоїдних гормонів. Однак, за умов тривалого дефіциту тиреоїдних гормонів відбувається порушення механізмів адаптації з подальшим зниженням синтезу цих гормонів і розвитком захворювань, спричинених нестачею йоду. Оскільки клімато-екологічні, медико-

соціальні та економічні умови у цих гірських областях є подібними, порівняння поширеності захворювань щитоподібної залози у цих регіонах є актуальним.

Мета дослідження. Ми вивчили динаміку поширеності захворювань щитоподібної залози серед дорослого населення Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької та Закарпатської областей протягом 2006-2010рр. та їх порівняння із середніми показниками в Україні.

Матеріал і методи. Для досягнення поставленої мети було проаналізовано основні показники діяльності ендокринологічної служби України за 2006-2010рр. При діагностиці патології щитоподібної залози використовували пальпаторне її дослідження з оцінкою розмірів за класифікацією ВООЗ (2005), ультразвукове дослідження (УЗД) з визначенням об'єму та структури щитоподібної залози за традиційною методикою. Крім того, у частини обстежених спорадично визначали у сироватці крові рівень тиреотропного гормону (ТТГ), вільного тироксину (вТ₄), трийодтироніну (Т₃) імуноферментним методом та рівень екскреції йоду з сечею (церій-арсенітним методом).

Результати досліджень та їх обговорення. Проведено епідеміологічний аналіз поширеності захворювань щитоподібної залози у чотирьох областях Карпатського регіону України: Львівській, Івано-Франківській, Чернівецькій та Закарпатській, а також в цілому в Україні. Результати аналізу наведені у таблиці 1.

Таблиця 1
Поширеність патології щитовидної залози у Карпатському регіоні України (на 100 тис. населення)

Роки	область				Всього в Україні
	Львівська	І.Франківська	Чернівецька	Закарпатська	
2006	4929,7	5658,1	3725,7	9770,7	3399,8
2010	4691,9	3613,2	4183,6	6571,9	3342,8

Як видно із даних, наведених у таблиці 1, поширеність захворювань щитоподібної залози впродовж останніх 5 років має тенденцію до зниження, окрім Чернівецької області, у якій спостерігається збільшення цієї патології на 12,3%. Найвища захворюваність відмічається у Закарпатській області, у якій цей показник перевищує середній в Україні у 2006р. у 2,9, а у 2010р. – у 2,0 разів.

Аналіз поширеності основних нозологічних форм тиреоїдної патології: дифузного зобу I ст., дифузного зобу II-III ст., вузлового

зобу, гіпотиреозу та тиреотоксикозу, вказує на те, поширеність дифузного зобу I ст. впродовж аналізованих років дещо зменшилася у всіх областях, за винятком Чернівецької, у якій спостерігається її збільшення на 15,0% (табл..2).

Таблиця 2
Порівняльна оцінка поширеності захворювань щитоподібної залози у
гірських областях та на Україні (на 100тис. нас.)

Роки	Дифузний зоб I ст.	Дифузний зоб II-III ст.	Вузловий зоб	Гіпотиреоз	Тиреотоксикоз
Львівська область					
2006	4060,0	375,8	223,5	155,3	115,1
2010	3788,1	341,3	296,9	146,0	119,6
Івано-Франківська область					
2006	4755,2	335,4	266,7	161,3	139,5
2010	2642,0	279,6	336,0	200,4	155,2
Чернівецька область					
2006	2608,2	666,1	228,2	116,5	106,7
2010	3001,4	616,0	309,0	135,8	121,4
Закарпатська область					
2006	7454,6	1757,3	251,1	142,2	165,5
2010	4706,1	1183,6	333,2	174,2	175,8
Всього в Україні					
2006	2314,9	441,6	385,2	156,6	101,5
2010	2074,6	434,6	531,5	184,2	117,9

Поширеність дифузного зобу II-III ст. також зменшилася, однак вона найбільша у Закарпатській області, перевищуючи середні значення в Україні у 4,0 та 2,7 разів. Що стосується вузлового зобу, то для нього відмічається зростання показника у всіх областях приблизно на 30%. Зміни поширеності гіпотиреозу та тиреотоксикозу є однонаправленими (за винятком Львівської області), однак найбільше зростання відмічено для гіпотиреозу у Закарпатській та Івано-Франківській областях, відповідно, на 22,5 та 24,2%.

Висновки. Проведений аналіз поширеності захворювань щитоподібної залози серед дорослого населення у гірських областях та в цілому по Україні протягом 2006-2010 рр. свідчить про різну динаміку зміни частоти цих патологій. Поширеність дифузного зобу I ст. зростає тільки у Чернівецькій області, в той час, як вузлового зобу – у всіх областях Карпатського регіону приблизно на 30%. Незважаючи на зниження поширеності дифузного зобу II-III ст. цей показник найвищий у Закарпатській області який перевищує середні значення в Україні у 2006 та 2010рр., відповідно у 4,0 та 2,7 разів. Проведений аналіз свідчить про необхідність покращення санітарно-

просвітницької роботи серед населення у медичних закладах та засобах масової інформації, спрямованих підвищення інформованості населення про небезпечні наслідки йододефіциту для здоров'я.

ЛІТЕРАТУРА

1. Боднар П. М. Йододефіцитні розлади – актуальна медико-соціальна проблема / П. М. Боднар // Лікарська справа. – 2001. – № 3. – С. 8–10.
2. Вацеба А. О. Оцінка розумової працездатності дітей хворих на ендемічний зоб, що проживають у йододефіцитному районі Українських Карпат / А. О. Вацеба // Буковинський медичний вісник. – 2001. – № 2. – С. 55–57.
3. Вацеба А. О. Частота захворювань щитоподібної залози у Карпатському регіоні / А. О. Вацеба, В. І. Паньків // Українські медичні вісті. – 2007. – Т. 4, № 1. – С. 24.
4. Велданова М. В. Проблемы дефицита йода с позиции врача / М. В. Велданова // Проблемы эндокринологии. – 2008. – № 5. – С. 10–13.
5. Гайдаєв Ю. О. Дослідження демографічних процесів та проблем системи охорони здоров'я України / Ю. О. Гайдаєв // Український медичний часопис. – 2007. – № 5. – С. 3–8.

SUMMARY

EPIDEMIOLOGY OF THE PREVALENCE OF THYROID DISEASES IN THE CARPATHIAN REGION OF UKRAINE

Lemish N.Y., Mitsoda R.M., Krafchik O.M.

The prevalence of the thyroid diseases during the last 5 years has a tendency to decrease, thou the highest rate of morbidity is registered in the Transcarpathian region, the index in comparison with the average rate in Ukraine in 2006 – is 2,9 , in 2010 – 2,0 times higher.

ФІТОПАЛИВО – ЕНЕРГОНОСІЙ МАЙБУТНЬОГО

Павлик Є.С.

Науково-дослідний інститут УжНУ, Ужгород, Україна

Поняття *фітопродукти*, *фітокосметика* вже стійко вкоренилися у свідомості нашого сучасника, проте і досі справжнім викликом залишаються терміни *альтернативна енергія*, *зелені технології*, *чисті технології*, *біопаливо*, *фітопаливо* тощо. З'являється дедалі більше інформації про закладену в природі відновлювану енергетику, яку людство здатне використати у своїх цілях з метою збереження життя на планеті Земля. Це питання представляє певний інтерес як для економістів, так і для екологів, а також служби охорони здоров'я.

Стрімке зростання цін на традиційне паливо, негативні наслідки впливу на довкілля та здоров'я людини від користування ним змушують шукати нові джерела енергії. Прибічники нових видів енергоносіїв наголошують на тому, що біоенергетика, зокрема фітопаливо, дасть можливість встановити екологічну рівновагу. Перш за все зменшиться кількість шкідливих газів, які потрапляють в атмосферу внаслідок згоряння традиційного палива і провокують